

Po troszku o Toszku

toszek.pl

NR 1|2023 (92) • ISSN 229-274 X

Toszek • Boguszyce • Ciochowice • Kotulin • Kotliszowice • Ligota Toszecka • Pacyzna • Paczynka • Pawłowice • Pisarzowice • Płużniczka • Pniów • Proboszczowice • Sarnów • Wilkowiczki

Przedszkole w Kotulinie str. 3

Bieg Wsparcia str. 4

Czyste Powietrze str. 4

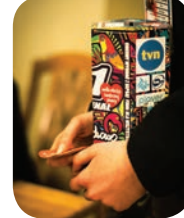
Powiatowy Festiwal Krepla str. 6

Smaki Korei w Paczynie str. 5

Orkiestra Toszeckich Serc

W ostatnią niedzielę stycznia po raz 31 zagrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Po raz kolejny zagrała także u nas! Dzięki nadzwyczajnej ofiarności mieszkańców i dzięki zaangażowaniu Sztabu WOŚP Toszek, zebrana została rekordowa kwota blisko 22.000 zł. Dokładną wartość trudno podać, ponieważ datki składano w kilku walutach, a ponadto wśród darów znalazł się... pierścienek. Ostateczna kwota będzie zatem na pewno jeszcze wyższa.

Po szeregu zbiórek na kardiologię, laryngologię, okulistykę, geriatrię, tegoroczny finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy został zorganizowany z myślą o wsparciu walki z sepsą. Z informacji, które podaje WOŚP wynika, że w latach 2012-2013 blisko 50.000 osób było hospitalizowanych z powodu sepsy, z tej liczby ok 30-50% chorych zmarło. Kluczowe w leczeniu zespołu reakcji organizmu na zakażenie (sepsa) jest wczesne rozpoznanie choroby przy pomocy nowoczesnego sprzętu. Aby poprawić standard diagnostyczny WOŚP zaopatrzył ok. 80 laboratoriów mikrobiologicznych w Polsce sprzęt, który pozwoli skrócić diagnostykę sepsy z nawet kilku dni do najwyżej kilku godzin.

Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy, których ogromna większość rekrutowała się spośród toszeckich harcerzy, w niedzielę 29 stycznia od samego rana można było składać datki i wspierać ten szlachetny cel. Z powodzeniem funkcjonowała także e-skarbonka, do której zebrano 2.897 PLN. Swoją wkład w ostateczny wynik toszeckiego finału wniosła także aukcja zorganizowana w sobotę wieczorem na Zamku. Wśród wylicytowanych przedmiotów znalazły się m.in. obrazy, odzież, vouchery na usługi, artykuły kosmetyczne, zestaw desek do wędlin, serów i owoców, gadzety fundacji WOŚP, a także czapka z autografem Roberta Kubicy. Łączna kwota uzyskana z licytacji to 1.194 PLN.

W tym roku na rzecz WOŚP włączył się również Klub Morsów Zimne Trole, który na toszeckim zamku zorganizował spa wraz z morsowaniem.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy łączy w pomaganiu i pokazuje, że umiemy być solidarni. Z pewnością wielu z nas posiada także osobiste doświadczenia z leczeniem przy wsparciu oznaczonego „orkiestrowym” czerwonym serduszkami. Serdecznie dziękujemy wszystkim darczyńcom za wielkie wsparcie i Sztabowi WOŚP Toszek za ogrom wykonanej pracy. Do zobaczenia na kolejnym finale!

„Dziel się, częstuj, nie marnuj jedzenia” to hasło przewodnie „Lodówki Społecznej”, która zaczęła funkcjonować od 25 stycznia przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Toszku. Ogromnie się cieszę, że udało się sfinalizować to przedsięwzięcie, które zainicjowałem jeszcze w roku 2021 i dzięki przychylności radnych RM, burmistrza, dyrektora OPS oraz ludzi dobrej woli doszło do powstania

pierwszej lodówki społecznej w naszej gminie i powiecie gliwickim. Zasady funkcjonowania zostały opisane na kolejnej stronie gazetki, w mediach społecznościowych na stronie www.toszek.pl oraz na samej lodówce. Chciałbym wyrazić swoją wdzięczność i podziękować sponsorom oraz osobom wpierającym ten projekt, a są to: radni Rady Miejskiej w Toszku, firma KAGMETAL CONSTRUCTION sp. z o.o. w Toszku, P.H.U. IWA, 3D IMPERIAL Reklama Ozdoby Wielowieś, USŁUGI STOLARSKIE Bogusław Kopel, Kinga Wołoch (OPS), Ireneusz Małeński (OPS).

W styczniu Przewodniczący komisji stałych RM opracowywali sprawozdania z pracy za rok 2022 oraz plany pracy na rok 2023, które po konsultacjach z radnymi będą przyjęte podczas sesji w lutym. Przedłożyłem radnym także Plan pracy RM na rok 2023, który został przyjęty na styczniowej sesji. Ogółem na sesji procedowano 22 projekty uchwał, między innymi kilkanaście projektów dotyczących odstąpienia od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy dzierżawy nieruchomości stanowiących własność gminy Toszek na rzecz dotychczasowego dzierżawcy, w sprawie zmian w budżecie Gminy Toszek na rok 2023, w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Toszek. Wszystkie uchwały zostały podjęte, zapoznać się można z nimi na stronie www.toszek.pl w zakładce E-Rada.

Moje zaproszenie do udziału w obradach LI sesji RM i otwarciu Lodówki Społecznej przyjęli między innymi przedstawiciele powiatu gliwickiego w osobach: Adam Wojtowicz – Wicestarosta, Józef Kruczek – Członek Zarządu, Magdalena Fiszer-Rębisz – Kierownik Biura Promocji oraz Krystian Kielbasa – wieloletni samorządowiec. Zarząd Powiatu Gliwickiego przedstawił obszary w których każdy działa i za co odpowiada, podkreślił dobrą współpracę z naszą gminą i pochwalił wspólnie realizowane inicjatywy samorządowe. Była także możliwość zadawania pytań przez sołtysów i radnych do członków Zarządu Powiatu Gliwickiego. Na zakończenie życząc, aby otwarcie Lodówki Społecznej

foto: Adam Piętko

foto: Adam Piętko

w naszej Gminie miało nie tylko wymiar pomocy potrzebującym, ale także ekologiczny i edukacyjny. Niech zawsze będzie w niej miejsce na pozostawienie nadmiaru żywności, a tym którzy będą z niej korzystać niech zawsze będzie coś do zabrania.

Tadeusz Kobiernik
Przewodniczący Rady Miejskiej

Gmina w obiektywie

foto: Adam Piętko

Aktywny czas w jesieni życia – BGK Generacja 6.0 V edycja

**Będziemy szyć,
ćwiczyć, fotografować
i dobrze się bawić**

Samorząd toszecki od stycznia br. realizuje projekt dla seniorów, który ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i technologicznemu osób w wieku 60+, poprzez inicjatywy w obszarze społecznym i technologicznym, mające na

dokończenie na str. 3

Zwrot podatku akcyzowego

Producenci rolni będą mogli składać wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Termin składania dokumentów od 1 do 28 lutego br. (wraz z fakturami VAT dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.)

Stawka zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego do produkcji rolnej wynosi 1,20 zł na 1 litr oleju. Maksymalna kwota zwrotu podatku akcyzowego w 2023 r. wyniesie:

- 132,00 zł na 1 ha użytków rolnych,
- 48,00 zł na średnią roczną liczbę DJP bydła.

Aktualne informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Toszku przy ulicy Bolesława Chrobrego 2 – pokój nr 9 lub pod numerem telefonu 32/237-80-39. **SC**

Ważne!

Przypominamy o zbliżającym się terminie płatności podatku oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi płatnej w terminie do dnia 15 marca br. **SC**

Dostępny toszecki samorząd

Osoby niepełnosprawne każdego dnia stają przed niezwykle trudnym zadaniem „włączania się” w nurt normalnego życia. Zgodnie z wdrożonymi przepisami, informacje, usługi i przestrzeń instytucji publicznych muszą być dostępne również dla tych, którzy mają indywidualne potrzeby - m.in. osób głuchych, niewidomych, z niepełnosprawnością intelektualną, korzystających z wózków czy osób w spektrum autyzmu.

Bieg wsparcia

25 lutego odbędzie się w Toszku kolejny Bieg Wsparcia. Jest to inicjatywa grupy osób, której celem jest zwrócenie uwagi na problem depresji i radzenia sobie z tą chorobą. Bieg Wsparcia z roku na rok rozwija się – już nie tylko toszecka parafia, która towarzyszy inicjatywie od początku, wspiera „Biegaczy”, ale coraz więcej jest osób, grup i sojuszników, którzy rozumieją potrzebę szerszego mówienia o tej poważnej chorobie naszych czasów. Wszelkie szczegóły tego rocznego Biegu, nad którym patronat obejmie także burmistrz Grzegorz Kupczyk, organizatorzy publikują na swoim profilu FB „Bieg Wsparcia”. Zachęcamy do przyłączenia się do tej cennej inicjatywy! **PK**

Dostępny samorząd – granty

Gmina Toszek realizuje przedsięwzięcie grantowe

„Drogowskaz bez barier - wzrost dostępności usług samorządu toszeckiego dla osób niepełnosprawnych”, finansowane w ramach projektu:

„Dostępny samorząd - granty” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem przedsięwzięcia grantowego jest wzrost dostępności usług dla osób narażonych na marginalizację lub dyskryminację m.in.:

ze względu na niepełnosprawność związaną z dysfunkcją wzroku oraz słuchu poprzez doposażenie pomieszczeń magistratu toszeckiego w specjalistyczny info kiosk, tabliczek z oznaczeniem pomieszczeń - biur, toalet, stanowisk obsługi w alfabecie Braille'a, 3 tablic tyflograficznych na postumencie z układem pomieszczeń na parterze, I i II piętrze. Wartość grantu: 55.650,00 zł PLN

www.mapadotacji.gov.pl

Gmina Toszek - „Drogowskaz bez barier - wzrost dostępności usług samorządu toszeckiego dla osób niepełnosprawnych”.

Wychodząc naprzeciw tym ważnym potrzebom magistrat toszecki pozyskał zewnętrzne środki finansowe na realizację projektu - *Drogowskaz bez barier - wzrost dostępności usług samorządu toszeckiego dla osób niepełnosprawnych*.

Celem przedsięwzięcia grantowego jest wzrost dostępności usług dla osób narażonych na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność związaną z dysfunkcją wzroku oraz słuchu poprzez: doposażenie pomieszczeń magistratu toszeckiego w specjalistyczny info kiosk.

Zakup:

- tabliczek z oznaczeniem pomieszczeń w UM Toszek - biur, toalet, stanowisk obsługi w alfabecie Braille'a,
- pętli indukcyjnej, która będzie wspomagać słuch u osób niedosłyszących lub niesłyszących korzystających z aparatu słuchowego,
- 3 tablic tyflograficznych na postumencie z układem pomieszczeń na parterze, I i II piętrze.

Efekty realizacji zadania opublikujemy w najbliższym czasie. **JR**

Zmiany w Programie „Czyste Powietrze”

Od 3 stycznia 2023 r. została uruchomiona nowa wersja Programu „Czyste Powietrze” - od tego dnia zaczęły obowiązywać nowe warunki programu. Zmiany obejmują m.in. podwyższenia progów dochodowych, zwiększenia wysokości dotacji oraz możliwości złożenia kolejnego wniosku przez osoby, które skorzystały z Programu „Czyste Powietrze”.

Podwyższone progi dochodowe:

- podstawowy poziom dofinansowania – dla osób, których roczny dochód nie przekracza 135 000,00 zł;
- podwyższony poziom dofinansowania – dla osób, których przeciętny miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:

- 1 894 zł (gospodarstwo wieloosobowe);
- 2 651 zł (gospodarstwo jednoosobowe);
- najwyższy poziom dofinansowania – dla osób, których przeciętny miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:
- 1 090 zł (gospodarstwo wieloosobowe);
- 1 526 zł (gospodarstwo jednoosobowe).

Ponadto przypominamy, że w Urzędzie Gminy Toszek prowadzony jest Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, który jest czynny: w wtorki w godz. 7:00 - 15:00 i w czwartki w godz. 7:00 - 17:00. W punkcie tym oraz pod nr tel. (32) 237-80-28, uzyskać można niezbędne informacje dotyczące zasad programu „Czyste Powietrze”, a także skorzystać z bezpłatnej pomocy w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła i termomodernizację budynku oraz wniosków o rozliczenie przyznanych dotacji w ramach zawartych umów.

Więcej informacji na stronie internetowej: <https://toszek.pl/2388/416/program-czyste-powietrze.html> **PSz**

foto: Michał Tomaszewski / Fotografia Kręjbrzez

Power na Babskim Combrze

Niezwykle udany był babski combrz w Pniowie, na który przybyło aż 130 barwnie i różnorodnie przebranych mieszkank powiatu gliwickiego - od młodek po starki, by wspólnie bawić się przy muzyce Zespołu Sento również z naszego powiatu, a jakże! Panowie (górnicy!) mają swoją zabawę barbórkową w grudniu, na którą kobietom wstęp wzbroniony, a panie świętują podczas babskiego combra. Jedynymi mężczyznami na tej babskiej karnawałowej zabawie mogą być tylko muzycy...

Organizatorem wesołego, tradycyjnego w naszym regionie, babskiego combra była Rada Sołecka Pniowa pod przewodnictwem sołtys Eweliny Tarnowski. Brawo za kultywowanie tradycji! **MFR**

Żegnamy karnawał

„Pogrzebanie basa” to praktykowany na Opolszczyźnie i Śląsku zwyczaj kończący karnawał.

W jego ramach odbywa się żartobliwie

Foto: Archiwum UM Toszek

odgrywany kondukt żałobny, podczas którego w asyście m.in. księdza - przebrania urządza się pogrzeb jednego z instrumentów muzycznych. W imieniu Gabrieli Ziai sołys Sarnowa, rady sołeckiej, a także całej społeczności zapraszamy na to wydarzenie, które odbędzie się 18 lutego br. o godz. 15.00 – wymarsz z Toszka.

JR

Smaki Korei w Paczynie

Foto: Archiwum UM Toszek

Czy możliwe jest połączenie Koła Gospodyń Wiejskich w Paczynie z pierogami z kimchi? Pewnie, że tak!

Na zaproszenie Sabiny Sojki Przewodniczącej Koła Gospodyń Wiejskich w Paczynie redakcja gazety uczestniczyła w smacowym spotkaniu z Wiołą Błażucką była mieszkanką Paczyny - youtberką (kanał - „Pierogi z Kimchi”), która zaraża miłością do Korei i tamtejszego jedzenia. Podczas degustacji uczestnicy dowiedzieli się jak można wykonać w każdym polskim domu koreańskie dania - Kimbab - prawie sushi z łatwo dostępnych składników. Dziękujemy za miłe spotkanie i dozę jakże wyśmienitych smaków. Mamy nadzieję, że Wiola, przyjmie nasze zaproszenie na następne warsztaty kulinarne. Organizatorem wydarzenia było KGW w Paczynie. **JR, AP**

Koncertowe otwarcie 2023 roku

Tegoroczny kalendarz imprez otworzył Koncert Noworoczny pod dykcją pani profesor Gabrieli Silvy na toszeckim Zamku. Wysłuchaliśmy utworów w wykonaniu profesorów oraz studentów uczelni muzycznych. Nie zawiodła publiczność, która licznie przybyła na wydarzenie.

Foto: Archiwum UM Toszek

Foto: Archiwum UM Toszek

W Parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej odbył się Koncert Kolęd z udziałem In Tempore – Kameralnego Zespołu Wokalnego z Tarnowskich Gór pod dyrekcją Bartłomieja Kwiatkowskiego i zamkowego Chóru Tryl pod dyrekcją Marii Garbal. W repertuarze znalazły się różnorodne opracowania kolęd nie tylko w języku polskim, ale również angielskim, niemieckim, ukraińskim oraz w gwarze śląskiej. Artystom gratulujemy przepięknego wykonania kolęd, księdzu proboszczowi Sebastianowi Benzowi dziękujemy

Foto: Archiwum UM Toszek

za organizację i wsparcie finansowe koncertu. W Pniowie 22 stycznia br. podczas XXVIII Wspólnego Wieczoru Kolęd wystąpiły Chór „Cecylia” z Pniowa pod dyrekcją Marcina Kwaśnioka oraz Chór Bazyliki św. Anny na Górze św. Anny pod dyrekcją brata Krzysztofa Dziedzica OFM.

Najbliższy koncert odbędzie się 18 lutego na toszeckim Zamku. Będzie on zwieńczeniem II Mistrzowskiego Kursu Wokalnego pod dyrekcją prof. AM Gabrieli Silvy i prof. Roberta Cieśli. **KP**

Zamkowe ferie zimowe

Foto: CK Zamek w Toszku

Dzieci z naszej gminy spędziły aktywnie czas na toszeckim Zamku podczas ferii zimowych. Brały udział w warsztatach ceramiki, fotograficznych, plastycznych, grach i zabawach, seansach filmowych, balu karnawałowym. Nie zabrakło spacerów po mieście. Uczestnicy udali się do państwa Ćwienków z Toszka, którzy mają hodowlę papug i kanarków. Zorganizowana została również wycieczka do Krakowa – dzieci zwiedziły Muzeum Fotografii oraz Muzeum Iluzji, a także miały czas wolny, aby zwiedzać Stare Miasto. Dziękujemy wszystkim za uczestnictwo i zapraszamy za rok!

KP

Powiatowy Festiwal Krepla

Powiatowy Festiwal Krepla
17.02.2023 r., godz. 17.30
Zamek w Toszku, Sala Posadowska

PROGRAM:
Prezentacja Kół Gospodyń Wiejskich Powiatu Gliwickiego
Pokaz kulinarny Bartosza Nowaka, finalisty programu Masterchef
Degustacja wypieków KGW
Zabawa z zespołem "Mateusz Troll i Przyjaciele"

Organizatorzy:
Powiat Gliwicki, Centrum Kultury „Zamek w Toszku”, IZC TECH, Sklep Auto Części Arkadiusz Makowczyński

Patronat:
Prezydent Powiatu Gliwickiego

Darczyfry:
Usługi Budowlane Sebastian Stranczyk

ki. Zapraszamy koła gospodyń wiejskich z Powiatu Gliwickiego do udziału w Powiatowym Festiwalu Krepla, który odbędzie się 17 lutego 2023 r. o godz. 17.30 w Centrum Kultury „Zamek w Toszku”. Do wygrania są wartościowe nagrody, a każde z kół otrzyma pamiątkowe upominki. Zgłoszenia przyjmuje CK „Zamek w Toszku” do 6 lutego 2023 r. Prosimy o wypełnienie karty zgłoszenia, która znajduje się na stronie zamektoszek.eu w zakładce Powiatowy Festiwal Krepla i przesłanie na adres marketing@zamektoszek.eu. Do zgłoszenia mailowego prosimy o dołączenie minimum pięciu zdjęć prezentujących działalność koła. Więcej informacji pod numerem telefonu 32 233 44 93.

Podczas imprezy gościć będziemy Bartosza Nowaka, finalistę programu Masterchef, który wykona pokaz kulinarny, oraz ze-

Foto: Archiwum UM Toszek

1,5% wsparcia

Zachęcamy wszystkich mieszkańców do podarowania 1,5% podatku na chore dzieci z naszej gminy, które dzięki Państwa wsparciu będą mogły korzystać z możliwości dalszego leczenia, rehabilitacji itp. W imieniu rodziców dzieci dziękujemy za piękny okazały gest dobroci i realną pomoc. W następnym wydaniu gazety przedstawimy gminne organizacje i stowarzyszenia, które można również wesprzeć odliczając 1,5 % podatku. JR

Przekaz 1,5% podatku DLA FILIPA

Cześć!

Nazywam się Filip, choruję na padaczkę lekooporną, z którą walczę do dnia dzisiejszego.

Jestem pod stałą opieką różnych specjalistów, a także podopiecznych Fundacji Zdążyć z Pomocą.

Wymagam wielotorowej terapii i rehabilitacji, bym w przyszłości mógł się usamodzielnic.

Razem z rodzicami nigdy się nie poddamy i w końcu wygramy!

Twój 1,5% podatku pomoże mi w dalszym leczeniu i ułatwi funkcjonowanie w otaczającym mnie świecie.

NR KRS 0000037904

w rubryce „Cel szczególnie 1,5%” podaj
27568 SZATANIK FILIP

Bo w życiu najważniejsze jest życie ... fundacjaiskierka.pl

Aleksandra ma 8 lat i mieszka w Kotulinie. W styczniu 2020 roku u dziewczynki zdiagnozowano ostrą białaczkę limfoblastyczną. Choroba nie dawała żadnych niepokojących symptomów – Ola trafiła do lekarza z katarrem i kaszlem. Dopiero wyniki zleconych badań krwi pozwoliły postawić diagnozę. Aktualnie Ola jest w trakcie remisji i wciąż pod opieką Poradni Hematologicznej należącej do chorzowskiego Oddziału Hematologii i Onkologii Dziecięcej.

Ola ma młodszą siostrzyczkę – Kasię, z którą bardzo lubi się bawić, układać puzzle oraz grać w planszówki. Ładnie koloruje, rysuje, śpiewa oraz chętnie bawi się lalkami Barbie. Jej ulubioną bajką jest „Biedronka i Czarny Kot”. W przyszłości chciałaby zostać pielęgniarką.

Przed Olą długi proces powrotu do pełni zdrowia. W tym czasie potrzebuje opieki specjalistów, rehabilitacji oraz specjalnego wyżywienia. Zwracamy się do Państwa z apelem o wsparcie procesu leczenia Oli. Pomoc można przekazywać darowizną na indywidualny numer subkonta, a także poprzez podzielenie się 1,5% podatku w okresie rozliczeniowym.

Za każde wsparcie serdecznie dziękujemy.

*Apel powstał na podstawie informacji z 22.01.2023r.

Fundacja ISKIERKA
00-544 Warszawa, ul. Wilcza 28/8
ING Bank Śląski nr subkonta:
56 1050 0099 6781 1000 1000 0938
1,5% KRS 0000248546
cel szczegółowy: Aleksandra Kulik

spół „Mateusz Troll i Przyjaciele”, który zabierze uczestników w muzyczną podróż.

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Grzegorza Kupczyka - Burmistrza Toszka

CK „Zamek w Toszku” składa podziękowania lokalnym sponsorom za wsparcie finansowe imprezy: Firma produkcyjno-usługowa IZO-TECH, Usługi Budowlane Sebastian Stranczyk, Sklep Auto Części Arkadiusz Makowczyński.

KP

Ooo, jesteŝ ze Őlŝka! Powiedz coŝ w gwarze!

Dzisiaj chca Wŏm pedzieć ō czymŝ, co je dŏ mie fest waŝne, a dojŝ tyŝ kŏntrowersyjne i niyrŏz idzie przis do swady skiŝ tego; no ja, ale myŝla se, ŝe, tym barzi, kej pizsa tak, jak pizsa, to musza w kŏncu ō tym tyŝ coŝ pedzieć. Ale dobra, idymy ku tymatowi.

We piyrszym felietŏnie, coch sam piŝoł, bŏło to juŝ dojŝ dŏwno, spŏmniŏlech, ŝe byda piŝał we JYNZYKU ŝlŏnskim, kery je czymŝ inkszym, jak jynzyk polski. Moŝnoŝcie slyszeli, ŝe juŝ ōd pŏru lŏt fest sie dyskutuje ō tym, czym tak richtich nasza gŏdka je. Jŏ sam nie chca w to wlaŝić za gŏymboko, bo jedyn taki tekst to je blank za maŏ. Moga yno pedzieć, ŝe podug mie to je jynzyk, jak wto by chcioł se zy mnŏm nie zgodzić (abo zgodzić!), to zaprŏszŏm

do pogŏdaniŏ na ŝywo, chyntnie to zrobia :) Niy kŏŝdy tyŝ musi se zy mnŏm zgŏdzać, bo sprawa ta nie je do porzŏndku załatwiŏnŏ; nie idzie zresztŏm tego tak zarŏzki rozwiŏnzać, jak to przewaŝnie bywŏ ze naukŏma humanistycznymi.

No dobra, ale jak niy jynzyk, to co? I terŏzki pewno niyjedyn czowiek se moge pomysleć, ŝe GWARA ŝlŏnskŏ. I ō tym dzisiaj chca nojbarzi napisać: niy, nie idzie gŏdać, ŝe to je gwara. Wszyscy mŏmy tak wbite do gŏwŏw, jŏ sŏm tak dŏwni gŏdoł, tak we szkole uczŏm, sŏm nawet „kursy gwary ŝlŏskiej”. Podug teoryje lingwistyki, czyli nauki ō jynzykach, gwara to je ōdmiana gŏdki, kerŏ wystympuje na małym terynie, choby we takim Kotulinie. A przeca (Gŏrny) Őlŏnsk, to wcale nie je mały teryn. Kaj Őpole, a kaj Katowice! Skiŝ tego nie idzie pedzieć, ŝe istnieje take coŝ, jak „gwara ŝlŏnskŏ”, bo gwara moge być nojwyŝi kotulskŏ abo toszekŏ. No dobra, ale to jak to nazwać, jak my gŏdŏmy?

Jŏ juŝ padoł, ŝe mogecie pedzieć, ŝe to je jynzyk. Mogecie tyŝ sie zy mnŏm niy

zgŏdzać, wtedy mogecie pedzieć, ŝe nasza gŏdka to je DIALEKT ŝlŏnski jynzyka polskiego. Dialekty to ōdmiany jynzyka we wiynkszych regiŏnach, kere sŏm inksze jak tyn jynzyk ōficjalny. I tak mŏmy dialekt maŏpolski, wielkopolski, a podug niyjednego i dialekt ŝlŏnski. I wtedy niy ma bŏyndu, bo take pojyncie we lingwistyce je. Problm z terminŏma „jynzyk” i „dialekt” ŝlŏnski je taki, ŝe jak sie ich uŝywŏ, to juŝ sie trocha wlaŝi we polityka, bo ō to wlaŝnie sie moc ludzi wadzi. Jak nie chcecie se wadzić, abo Wŏs to nie interesuje, to nojlepszy wtedy gŏdać: ETNOLEKT ŝlŏnski – te sŏwo nie gŏdŏ, eli nasza gŏdka to je dialekt, abo jynzyk, w sumie nic nie gŏdŏ, ale za to je neutralne i bezpieczne. A jak Wŏm brzmi tak za mŏndrze, coby go beztydziyn tego uŝywać, to gŏdejcie normalnie „ŝlŏnskŏ gŏdka”, i tyŝ bydzie dobrze :) Tŏŝ fest Wŏs prosza – nie gŏdejcie wiyncy ō „gwarze ŝlŏnski”, bo po piyrsze je to niepoprawne, a po druge, bele wto se moge na Wŏs za to pogorszyć. A przeca lepi se niy wadzić!

Adam Wrazidło

TOMASZ PIŝE O NAS...

Gdy emocje juŝ opadnŏ...

Do wszystkiego moŝna się przyzwyczaić. Najpierw przywykliŝmy do pandemii, teraz do wojny za naszŏ granicŏ. A jeszcze niedawno na wieŝć ō wojnie czy epidemii wirusa z Chin kaŝdy popukałby się w czoł.

Niedawno, jadŏc w konwoju z pomocŏ humanitarnŏ i samochodami dla wojska, spŏdziłem tydzień w Ukrainie. Nawet tam ludzie potrafili przyzwyczaić się do okrutnej rzeczywistoŝci. Prŏdu nie ma przez wiŝkszoŝć czasu, wiŝc po zmroku miasta wyglŏdajŏ jak ŝywcem wyjŏte z horroru. W ciŏgu dnia ludzie starajŏ się wieŝć normalne ŝycie, korzystajŏ z generatorŏw prŏdu, ktŏre sŏ dostępne w ograniczonej iloŝci i zwykle zasilajŏ tylko sklepy czy restauracje. Őŏlnierze stojŏ przy block postach, przykrytych siatkŏ maskujŏcŏ, otoczonych zaporami

mi przeciwpancernymi. W duŝych miastach ō kaŝdej porze dnia i nocy moŝna się spodziewać ataku rakietowego, przed ktŏrym niemal codzienne ostrzegajŏ alarmy. Ő strefie przyfrontowej nie ma co wspominać; tam nadal ŝyjŏ cywile. Klimat wojny unosi się w powietrzu. Ale nawet do tego moŝna się przyzwyczaić.

W czasie nalotŏw na Londyn podczas II wojny ŝwiatowej ludzie bardzo szybko przestali reagować na wyjŏce syreny. Nie biegali do schronŏw, ale zostawali w łŏŝkach albo spŏdzali noce w piwnicach, w ktŏrych kwitłŏ ŝycie towarzyskie. Prawie sto lat pŏniej przed takimi samymi wyborami stajŏ Ukraińcy, a mimo to po naszej stronie granicy notorycznie slyszŏ ō tym, ŝe Polska za bardzo angaŝuje się w konflikt, ŝe Ukraińcy zabierajŏ Polakom pracŏ, ŝe majŏ wiŝcej praw ōd nas... Tak jakby w caŏej tej sytuacji to Polacy byli pokrzywdzonymi. Slychajŏ takich bzdur z ust ludzi siedzŏcych w ciepłych

i bezpiecznych domach, przypominam sobie twarze z Chersonia czy Mikołajowa i zastanawiam się, czy aby na pewno ktŏs tu nie urwał się z alternatywnej rzeczywistoŝci... Wiem, wŝród Ukraińcŏw sŏ tacy, ktŏrzy korzystajŏ na tym, ŝe wyjechali za granicę. Ale kto normalny zazdroŝci człowiekowi, ktŏry nie moŝe wrŏcić do swojego kraju? A nawet jeŝli był w Polsce jeszcze przed wojnŏ – to kto z nich nie ma do tej pory rodziny czy znajomych w ukraińskich miastach?

Nawet nad wojnŏ moŝna przejść do porzŏdku dziennego. Moŝna się przyzwyczaić i zapomnieć. Ale niedługo minie rok ōd rosyjskiej inwazji i tym bardziej uwaŝam, ŝe nie wolno nam się przyzwyczaić do takiej sytuacji. Powinno nas to draŝnić i boleć aŝ do momentu, kiedy wszystko wrŏci do normy. Wspaniale, ŝe w naszej Gminie nie byłŏ znieczulicy po wybuchu wojny i oby tak zostałŏ aŝ do jej zakończenia.!

Tomasz Sobania

Po troszku o Toszku
toszek.pl

WYDAWCA:

GMINA TOSZEK

ul. Bolesława Chrobrego 2, 44-180 Toszek

REDAKTOR NACZELNY:

Piotr Kunce

KONTAKT DO REDAKCJI:

tel.: 32 237 80 37 lub 30; e-mail: gazeta@toszek.pl; NAKŁAD: 2000 egzemplarzy

ŁAMANIE I DRUK:

Drukarnia EPIGRAF; ul. Bernardyńska 19, 44-100 Gliwice;

tel. 32 279 08 56; www.epigraf.com.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian i skrŏtŏw w nadesłanych listach i artykułach. Nadesłane materiały nie bŏdŏ zwracane.

KALENDARIUM WYDARZEŃ 2023 TOSZEK

STYCZEŃ

- 14.01. Koncert Noworoczny
15.01. Koncert Kolęd

LUTY

- 17.02. Powiatowy Festiwal Krepla

MARZEC

- 5.03. Dzień Kobiet – kabaret Adam Snopek
Stand up przy fortepianie
10.03. Dzień Kobiet BIS - kino, brafitting

KWIECIEŃ

- 02.04. Jarmark Wielkanocny
15.04. Koncert operowo-operetkowy

MAJ

- 01.05. Biało-czerwone zwiedzanie z flagą
02.05. Maraton tańca
03.05. Parada Orkiestr Dętych
20.05. Browarie Toszeckie, Noc Muzeów

CZERWIEC

- 02.06. Koncert z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca
03.06. Dzień Dziecka
17.06. Bieg o Złotą Kaczkę

LIPIEC

- 07.-08.07. Dni Toszka
22.07. Koncert operowo-operetkowy
29.07. Jarmark Jakubowy i Rodzinne
zwiedzanie wieży zamkowej

SIERPIEŃ

- 13.08. Rodzinne zwiedzanie wieży
23.08.-3.09. Mistrzowski Kurs i Konkurs
Wokalny połączony z koncertem
27.08. Wielkie Rodzinne Świętowanie

WRZESIEŃ

- 12.09. XII INTEGRA im. dr. L. Guttmana
16.09. Europejskie Dni Dziedzictwa
II Turniej Sołectw Gminy Toszek

PAŹDZIERNIK

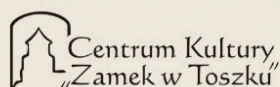
- 7.10. Oktoberfest
28.10. Zwiedzanie z duchami

LISTOPAD

- 11.11. Obchody Święta Niepodległości
25.11. Nocne zwiedzanie z Białą Damą

GRUDZIEŃ

- 09.12. Jarmark Adwentowy

Gmina Toszek

zamektoszek.eu

Zamek w Toszku

turystyka.toszek.pl